КАБИНЕТ МИНИСТРОВ
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МИНИСТРЛАР КАБИНЕТЫ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ **КАРАР**

2021 ел, 9 апрель г.Казань № 224

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасында инвестиция проектларын тормышка ашыручы предприятиеләргә һәм оешмаларга дәүләт ярдәме күрсәтү тәртибе турындагы нигезләмәне раслау турында» 1999 ел, 7 май, 284 нче карарына үзгәрешләр кертү хакында

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты КАРАР БИРӘ:

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасында инвестиция проектларын тормышка ашыручы предприятиеләргә һәм оешмаларга дәүләт ярдәме күрсәтү тәртибе турындагы нигезләмәне раслау турында» 1999 ел, 7 май, 284 нче карарына (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2001 ел, 3 июль, 465 нче; 2002 ел, 5 сентябрь, 523 нче; 2005 ел, 25 август, 419 нчы; 2006 ел, 2 октябрь, 493 нче; 2008 ел, 25 август, 608 нче; 2008 ел, 26 сентябрь, 710 нчы; 2012 ел, 29 февраль, 178 нче; 2012 ел, 25 сентябрь, 799 нчы; 2013 ел, 28 март, 212 нче; 2013 ел, 31 август, 621 нче; 2015 ел, 13 июль, 512 нче, 2017 ел, 21 март, 172 нче карарлары белән кертелгән үзгәрешләрне исәпкә алып) түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

карар исемендә «предприятиеләргә һәм» сүзләрен төшереп калдырырга;

карар преамбуласында «предприятиеләргә һәм» сүзләрен төшереп калдырырга;

карарның 1 пунктында «предприятиеләргә һәм» сүзләрен төшереп калдырырга;

Әлеге карар белән расланган Татарстан Республикасында инвестиция проектларын тормышка ашыручы предприятиеләргә һәм оешмаларга дәүләт ярдәме күрсәтү тәртибе турындагы нигезләмәне яңа редакциядә бәян итәргә (кушымта итеп бирелә).

Татарстан Республикасы
Премьер-министры А.В.Песошин

Татарстан Республикасы
Министрлар Кабинетының
1999 ел, 07 май, 284 нче
карары белән расланды
(Татарстан Республикасы
Министрлар Кабинетының
2021 ел, 9 апрель, 224 нче
карары редакциясендә)

Татарстан Республикасында инвестиция проектларын гамәлгә ашыручы оешмаларга дәүләт ярдәме күрсәтү тәртибе турында нигезләмә

1. Әлеге Татарстан Республикасында инвестиция проектларын гамәлгә ашыручы оешмаларга дәүләт ярдәме күрсәтү тәртибе турында нигезләмә түбәндәгеләрне билгели:

барлык милек рәвешләрендәге юридик затларга, Татарстан Республикасы Инвестиция меморандумында билгеләнгән Татарстан Республикасы инвестиция сәясәтенең өстенлекле юнәлешләренә туры килә торган яңа җитештерү һәм логистик куәтләр булдыру буенча инвестиция проектларын, шулай ук тарихи кыйммәткә ия булган объектларны саклауга юнәлдерелгән чаралар һәм чаралар комплексын гамәлгә ашыручы чит ил инвесторларына (алга таба - оешмалар) дәүләт ярдәменең финанс һәм башка төрләрен бирүнең гомуми тәртибен;

рәсмиләштерелә торган документларга бердәм таләпләр;

хокукый һәм икътисадый чараларның нәтиҗәлелеген, оешмаларның инвестиция проектларының бизнес-планнарын бәяләү тәртибе һәм методикасы;

инвестиция проектларын гамәлгә ашыручы оешмаларга дәүләт ярдәме күрсәтү турында карар кабул итү тәртибе;

дәүләт ярдәме чараларын инвестицияләү һәм инвестиция проектын гамәлгә ашыруның барышын тикшереп тору тәртибе.

2. Инвестиция проектларын гамәлгә ашыручы оешмаларга дәүләт ярдәме түбәндәге рәвешләрдә бирелә:

Татарстан Республикасы дәүләт гарантияләрен бирү;

салым ташламалары бирү;

законнар белән тыелмаган башка чаралар.

3. Инвестиция проектларын гамәлгә ашырганда оешмаларга дәүләт ярдәме күрсәтү буенча карар кабул итү аларның әлеге Нигезләмәнең 4 һәм 5 пунктларында билгеләнгән сайлап алуның төп критерийларына һәм шартларга туры килүенә нигезләнә.

4. Инвестиция проекты буенча материалларны караганда Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгы түбәндәге сайлап алу критерийларына таяна:

гамәлгә ашыру башында инвестиция проектын финанслауга юнәлдерелә торган оешманың үз чаралары булу (дәүләт ярдәме күрсәтүгә гариза биргән вакытка инвестиция проектлары күләменнән тыш, инвестиция проекты бәясенең кимендә 90 проценты (бизнес-план буенча)):

а) капитал салулар 30 млн. сумнан артмаган кече инвестиция проекты -

инвестиция проекты бәясенең кимендә 20 проценты күләмендә үз акчалары (бизнес-план буенча);

б) капитал салулар 30 млн. сумнан артык, әмма 350 млн. сумнан артмаган урта инвестиция проекты - инвестиция проекты бәясенең кимендә 10 проценты күләмендә үз акчалары (бизнес-план буенча);

в) капитал салулар түбәндәге булган эре инвестиция проекты:

350 млн. сумнан артык, ләкин 800 млн. сумнан да азрак - инвестиция проекты бәясенең кимендә 5 проценты күләмендә үз акчалары (бизнес-план буенча);

800 млн. сумнан артык - инвестиция проекты бәясенең кимендә 1 проценты күләмендә үз акчалары (бизнес-план буенча).

Инвестиция проектын гамәлгә ашыру башында финанслауга юнәлтелгән оешманың үз чаралары күләме узган елга Россия Федерациясе Финанс министрлыгының «Оешмаларның бухгалтерлык исәп-хисап формалары турында» 2010 елның 2 июлендәге 66н номерлы боерыгы белән расланган 0710001 формасы буенча бухгалтерлык (финанс) хисаплылыгының «III. Капитал һәм резервлар» йомгаклары белән раслана.

Агымдагы елда юридик зат бәйсез аудит нәтиҗәләре белән расланган югарыда күрсәтелгән форма буенча арадаш бухгалтерлык (финанс) хисабын тапшырырга хокуклы.

Тупланган амортизация, үз акчаларының чыганагы буларак, оешманың җитәкчесе һәм баш хисапчы кул куйган белешмәсе белән раслана.

5. Дәүләт ярдәмен күрсәтү шартлары:

инвестиция проектын гамәлгә ашыруга бәйле операцияләр буенча аерым бухгалтерлык исәбен оештыру;

оешманың алдагы һәм агымдагы елларда бухгалтерлык хисабының аудиторлык бәяләмәсе булу («аудиторлык эшчәнлеге турында» 2008 елның 30 декабрендәге 307-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә);

дәүләт экология экспертизасының уңай бәяләмәсе булу;

проект документациясенә һәм инженер эзләнүләре нәтиҗәләренә дәүләт экспертизасының уңай бәяләмәсе булу (капиталь төзелешне күздә тоткан инвестиция проектлары өчен);

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан кире кайтарып бирү нигезендә бирелгән акчаларга элек бирелгән бурыч булмау;

хезмәткәрләргә хезмәт хакын түләү буенча бурыч булмау һәм хезмәткәрләрнең уртача хезмәт хакы Татарстан Республикасы буенча уртача тармак хезмәт хакы дәрәҗәсеннән түбәнрәк булмау һәм хезмәткәрләрнең минималь хезмәт хакы Татарстан Республикасында билгеләнгән минималь куллану бюджетыннан түбәнрәк булмау;

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына мәҗбүри түләүләр буенча срогы чыккан бурыч булмау;

элек бирелгән дәүләт һәм муниципаль гарантияләр буенча җайга салынмаган йөкләмәләр булмау;

инвестиция проекты буенча тармак компетенциясе башкарма хакимияте органының (алга таба - тармак министрлыгы) уңай бәяләмәсе булу;

инвестиция проектының тиешле дәүләт программаларында яисә башка норматив хокукый актларда бәян ителгән тармак үсешенең максатчан юнәлешләренә туры килүе;

бизнес-планның түбәндәге бүлекләренең нигезлелеге:

базар һәм көндәшлек;

товар һәм көндәшлек;

товарны гамәлгә ашыру планы;

хезмәт предметлары һәм чаралары белән тәэмин итү планы;

җитештерүне тәэмин итү планы.

6. Инвестиция проектын гамәлгә ашыручы оешма дәүләт ярдәмен алу өчен Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгына түбәндәге документларны җибәрә:

әлеге Нигезләмәгә 2 нче кушымта нигезендә форма буенча дәүләт ярдәмен алуга гариза (алга таба - гариза);

әлеге Нигезләмәнең 3 пункты таләпләрен үтәүне раслый торган документлар;

соңгы ике финанс елына һәм аларны кабул итү турында салым органы тамгасы белән соңгы хисап датасына бухгалтерлык баланслары һәм финанс нәтиҗәләре турында хисаплар ;

гарантияне үтәүгә бәйле рәвештә регресс таләбен канәгатьләндерү буенча йөкләмәләрне алучы тарафыннан үтәүне тәэмин итү барлыгын раслый торган документлар;

әлеге Тәртипкә теркәлгән 3 нче кушымта нигезендә форма буенча бизнес-план;

гариза бирү датасына бирелгән дәүләт ярдәменең барлык рәвешләре турында белешмә;

Россия оешмасын аның урнашкан урыны буенча исәпкә кую турында таныклык;

салым органы тарафыннан заявка биргән көнгә кадәр 30 календарь көннән дә иртәрәк булмаган вакытта бирелгән салымнар, җыемнар, иминият кертемнәре, пенялар, штрафлар, процентлар түләү йөкләмәләрен оештыру турында белешмә;

оештыру документлары;

Юридик затларның бердәм дәүләт реестрыннан өземтә;

оешма җитәкчесе имза куйган, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Инвестиция эшчәнлеге субъекты һәм Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгы арасында инвестиция проектын гамәлгә ашыру турында шартнамә төзү тәртибе һәм шартлары турында нигезләмәне раслау хакында» 2006 ел, 24 июль, 377 нче карары белән расланган форма буенча инвестиция проектын гамәлгә ашыру турында шартнамә

7. Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгы оешма тәкъдим иткән документларны алар кергән көнне терки.

8. Оешма үз инициативасы белән Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгына юридик затларның Бердәм дәүләт реестрыннан өземтәсен һәм салымнар, җыемнар, иминият кертемнәре, пенялар, штрафлар, процентлар түләү буенча бурычларны оештыру турындагы белешмәне кертергә хокуклы. Күрсәтелгән документларның күчермәләре үз инициативасы буенча оешма тарафыннан күрсәтелмәгән очракта, Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгы аларны Федераль салым хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча идарәсендә

ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек тәртибендә соратып ала.

9. Гариза әлеге Нигезләмәнең 6 пунктында каралган документлар белән бергә кәгазь һәм электрон рәвештә тапшырыла.

10. Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгы гамәлгә ашыра:

тәкъдим ителгән инвестиция проектының Татарстан Республикасы инвестиция меморандумында билгеләнгән Татарстан Республикасы инвестиция сәясәтенең өстенлекле юнәлешләренә туры килүе турында бәяләмә әзерләү;

бизнес-планда каралган чараларның максатка ярашлылыгы, аларның Татарстан Республикасы икътисады өчен нәтиҗәлелеге һәм норматив хокукый актларга техник-икътисадый исәпләүләрнең туры килүе турында бәяләмә әзерләү.

11. Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгында инвестиция проекты буенча материалларны карау срогы гариза кергән көннән алып 15 эш көненнән артмаска тиеш.

12. Тәкъдим ителгән документлар бизнес-планнарга куела торган төп таләпләргә туры килмәгән очракта, гариза материаллары Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгына гариза кергән көннән алып 15 эш көненнән артмаган срокта, сәбәпләрен күрсәтеп, оешмага эшләп бетерү өчен кире кайтарыла.

13. Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгы, уңай бәяләмә алган көннән алып өч эш көненнән артмаган срокта, килешү өчен, оешма документларын күрсәтмә проекты һәм уңай бәяләмә белән бергә Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына җибәрә. Документлар Татарстан Республикасының ведомствоара электрон документлар әйләнеше бердәм системасы буенча документларның сканлаштырылган күчермәләре рәвешендә җибәрелә.

14. Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы инвестиция проектының бюджет нәтиҗәлелеге буенча мәгълүматны чагылдырып бәяләмә әзерли. Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы гариза һәм тапшырылган материалларның норматив хокукый актларда билгеләнгән таләпләргә туры килүен чагылдырырга хокуклы.

Татарстан Республикасы Финанс министрлыгында инвестиция проекты буенча материалларны карау срогы алар кергән көннән алып 15 эш көненнән артмаска тиеш.

Гамәлдәге производствосы булган оешма тарафыннан инвестиция проектын гамәлгә ашырган очракта, Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы инвестиция проектын гамәлгә ашыруның финанс-хуҗалык эшчәнлеге күрсәткечләренә йогынтысы турында мәгълүматны һәм оешманың тулаем салым түләүләрен соратырга хокуклы.

15. Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан килештерелгән документларны алганнан соң, Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгы, алар кергән көннән алып бер эш көне эчендә, документларны Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетына инвестиция проектын гамәлгә ашыручы оешманы күрсәтү турында боерык бастырып чыгару, әлеге Нигезләмәнең 2 пунктында билгеләнгән рәвешләрнең берсе буенча дәүләт ярдәме күрсәтү өчен җибәрә.

16. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан дәүләт ярдәмен күрсәтү мәсьәләсе буенча карар кабул итү Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты - Татарстан Республикасы Хөкүмәте Регламентын һәм Татарстан Республикасы

Министрлар Кабинеты - Татарстан Республикасы Хөкүмәте Аппараты турындагы нигезләмәне раслау турында» 2005 ел, 05 декабрь, 563 нче карары белән расланган Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты - Татарстан Республикасы Хөкүмәте Регламентында каралган срокларда гамәлгә ашырыла.

17. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты инвестиция проекты буенча тискәре карар кабул иткәндә документлар тиешле карар кабул ителгәннән соң эш көннәрендә исәпләнә торган өч көн эчендә, дәүләт ярдәмен бирүдән баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгы тарафыннан оешмаларга кире кайтарыла.

18. Дәүләт ярдәме турында Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты боерыгы Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгына, Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына, тиешле тармак министрлыгына һәм оешмаларга җибәрелә.

19. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты әлеге Нигезләмәнең 2 пунктында билгеләнгән дәүләт ярдәмен күрсәтү турында карар кабул иткәннән соң оешма һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан билгеләнә торган вәкаләтле орган арасында инвестицион проектны гамәлгә ашыру турында шартнамә төзелә.

Инвестиция проектын гамәлгә ашыру турында шартнамә төзү срогы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты боерыгы вәкаләтле органга кергәннән соң 10 эш көненнән артмаска тиеш.

20. Дәүләт ярдәмен алган оешма квартал сан, хисап кварталыннан соң килүче икенче айның 20 числосына кадәр Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгына, Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына, тармак министрлыгына инвестиция проектын гамәлгә ашыру турындагы шартнамә нигезендә хисап мәгълүматын һәм әлеге Нигезләмәгә 1 нче кушымта нигезендә инвестиция проектын гамәлгә ашыру барышы турында мәгълүматны тапшыра.

Хисап күрсәткечләре план күрсәткечләре белән 25 процենттан артыкка аерылып торган очракта, оешма хисап белән бергә Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгына, Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына һәм тармак министрлыгына мотивлаштырылган аңлатма бирә.

21. Инвестиция проектын гамәлгә ашыру турында шартнамәне оешма тарафыннан үтәү мөмкин булмаган очракта, шулай ук тиешле шартнамә шартларын җитди бозган очракта, шартнамә вәкаләтле орган инициативасы буенча, шулай ук яклар килешүе буенча берьяклы тәртиптә өзелергә мөмкин.

Инвестиция проектын гамәлгә ашыру турында шартнамә шартларын оештыру сизелерлек дәрәҗәдә бозылганда, вәкаләтле орган мондый хокук бозу билгеләнгән көннән алып 15 эш көне эчендә тиешле мәгълүматны, тиешле карарны кабул итү өчен бер яклы тәртиптә шартнамәне өзү кирәклеге турында бәяләмә белән, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетына җибәрә.

Инвестиция проектын гамәлгә ашыру турында килешүне шактый бозуларга түбәндәгеләрне кертергә мөмкин:

оешманың хисап документларын тикшергәндә ачыкланган белешмәләрне алдан ук бозып күрсәтү;

инвестиция проектында каралган чараларны гамәлгә ашыру турында шартнамә

төзелгән көннән алып 90 календарь көн эчендә гамәлгә ашырмау;

законнарда каралган башка очраклар.

22. Ел саен оешма, хисап елыннан соң килүче елның 5 апреленнән дә соңга калмыйча, дәүләт ярдәмен алу срогы тәмамланганнан соң өч ел дәвамында инвестиция проектын гамәлгә ашыру турында шартнамә төзелгән вәкаләтле органга инвестиция проектын гамәлгә ашыру барышы турында мәгълүматны әлеге Нигезләмәгә 1 нче кушымта нигезендә тапшыра.

23. Инвестиция проектын гамәлгә ашыруның барышын тикшереп тору инвестиция проектын гамәлгә ашыру турында шартнамә төзелгән вәкаләтле органга йөкләнә.

24. Инвестиция проектын гамәлгә ашыру турында шартнамә төзелгән вәкаләтле орган:

Татарстан Республикасына дәүләт ярдәме күрсәтү белән гамәлгә ашырыла торган инвестиция проектларының бердәм базасын алып бара;

ел саен Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетына инвестиция проектларын гамәлгә ашырганда дәүләт ярдәме күрсәтүнең нәтиҗәлелегенә җыелма анализ бирә.

Татарстан Республикасында
инвестиция проектларын
гамәлгә ашыручы оешмаларга
дәүләт ярдәме күрсәтү тәртибе
турында нигезләмәгә 1 нче
кушымта

Форма

Инвестиция проектын гамәлгә ашыру барышы турында мәгълүмат

1. Инвестиция проекты исеме ____
2. Дәүләт ярдәмен күрсәтү турындагы карар _____________________________
3. Дәүләт ярдәме формасы ____
4. Инвестиция проектын гамәлгә ашыру башлану __________________________
5. Дәүләт ярдәмен күрсәтү срогы ________________________________
6. Инвестиция проекты буенча инвестицияләр күләме ____________________
7. Инвестиция проектының файда китерә башлау срогы ___________________
8. Инвестиция проекты буенча уртача исемлек саны _____________,
шул исәптән инвестиция проекты буенча яңа эш урыннары булдыру _____________
9. Инвестиция проектыннан Татарстан Республикасының бюджет нәтиҗәсе ____

Хисап параметрының исеме	Хисап чоры (I квартал, беренче яртыеллык, 9 ай, ел)	
	план	факт
1	2	3
1. Инвестиция проектын гамәлгә ашыра башлаганнан бирле инвестицияләр күләме, өстәлгән бәягә салымны исәпкә алып, мең сум		
2. Продукцияне сату / хезмәтләр күрсәтү күләме, өстәлгән бәягә салымны исәпкә алмыйча мең сум		
3. Төркемнәр буенча расшифровкалап, дәүләт ярдәме күләме, мең сум: а) ташламалар бирү: табышка салым буенча мөлкәткә салым буенча б) субсидияләр бирү; в) ярдәмнең башка чаралары		

1	2	3
4. Дәүләт ярдәме чараларының юнәлеше		
5. Инвестиция проекты буенча уртача исемлек саны - барлыгы, кеше, шул исәптән яңа эш урыннары төзү, берәмлекләр		
6. Инвестиция проекты буенча уртача хезмәт хакы, мең сум		
7. Татарстан Республикасының консолидацияләнгән бюджетына кертемнәр - барлыгы, мең сум, шул исәптән: табышка салым буенча мөлкәткә салым буенча физик затлар кеременә салым буенча		
8. Инвестиция проекты буенча амортизация түләүләре, мең сум		
9. Инвестиция проекты буенча чиста табыш, мең сум		

Татарстан Республикасында инвестиция проектларын гамәлгә ашыручы оешмаларга дәүләт ярдәме күрсәтү тәртибе турында нигезләмәгә 2 нче кушымта

Форма

«Раслыйм»
Генераль директоры
____
(гариза бирүче оешма исеме)
____
(Ф.Ис.Ат.ис. (соңгысы – булганда))

Инвестиция проектына дәүләт ярдәме алуга гариза

____
(инвестиция проекты исеме)
____
(оешма исеме)
____
(оешма урнашкан шәһәр исеме)

1. Оешманың аталышы ____
____, телефон, факс, ОКПО буенча код _________________ ОКВЭД буенча код ________________________ салым түләүченең идентификация номеры (ИНН) ____________________________
исәп-хисап счеты № ____________________ ___________________________________
банк идентификация коды (БИК) ____________________________________

2. Инвестиция проекты аталышы ____
____

3. Инвестиция проектының кыскача эчтәлеге һәм продукциянең төп характеристикалары ____
____

4. Инвестиция проектын баш үтәүче ______________________________________

4.1. Татарстан Республикасы буенча үтәшүчеләр__________________________

5. Тапшырыла торган документлар:

5.1. Оешма җитәкчесе тарафыннан имзаланган һәм мөһер белән таныкланган инвестиция проектының бизнес-планы (Россия Федерациясе законнары белән мөһер тоту бурычы билгеләнгән очракларда) (әйе, юк) __________________________

5.2. Документлар (тиешле сертификатлар; патентлар; чималны, материалларны, комплектлаучы, җиһазларны сатып алуга һәм инвестиция проекты продукциясен китерүгә шартнамәләр (килешүләр беркетмәләре), продукцияне эшләүгә һәм җитештерүгә лицензияләр, табигатьне саклау оешмаларыннан һәм санитар-

эпидемиологик күзәтчелектән хатлар) ____

6. Аналоглар булу (техник башкару, билгеләнү буенча), тәкъдим ителә торган продукциянең аналоглары белән чагыштырганда өстенлекләрен күрсәтү һәм инвестиция проектының уңышын тәэмин итүче ____________________________________
____
____
____

7. Инвестиция проекты характеристикалары:

7.1. Инвестиция проектының бәясе ________төзү датасына бәяләрдә

7.2. Инвестиция проектын гамәлгә ашыру башлану (ел, квартал) _____________

7.3. Серияле җитештерү башлану (ел, квартал) ________________________

7.4. Инвестиция проектының кире кайтарылу вакыты амортизация түләүләре белән, ел (айлар) ____

7.4.1. Дисконтлауны исәпкә алып, инвестиция проектының файда китерә башлау срогы, ел (айлар)____

7.5. Инвестиция проекты рентабельлегенең эчке нормасы _____________

7.6. Чиста дисконтланган керем, млн. сум __________________________

7.7. Гариза бирү датасына инвестиция проекты торышының кыскача тасвирламасы____
____
____

8. Инвестиция чыгымнары, мең сум/валюта (әгәр ул кирәк булса)

Еллар (календарь)	Элек гамәлгә ашырылган акчалар	20___ ел	20___ ел	20___ ел	20___ ел	Барлыгы
8.1. Инвестиция алды чыгымнары						
8.2. Җитештерүне әзерләү						
8.3. Төп чаралар: җиһазлар, технологияләр, биналар, корылмалар						
8.4. Матди булмаган активлар						
8.5. Әйләнештәге акчаларының артуы						
Инвестицияләрнең гомуми суммасы						

9. Планлаштырылган финанслау чыганаклары

(мең сум)

Еллар (календарь)	Элек гамәлгә ашырылган акчалар	20___ ел	20___ ел	20___ ел	20___ ел	Барлыгы
9.1. Инвестиция проектын финанслауга юнәлдерелә торган үз акчалары - барлыгы, шул исәптән:						
9.1.1. Инвестиция проектын гамәлгә ашыра башлау өчен табыш (туплану фонды)						
9.1.2. Инвестиция проектын гамәлгә ашыра башлауга тупланган амортизация түләүләре						
9.1.3. Оешманың устав капиталына кертелгән акчалар						
9.2. Заем акчалары - барлыгы, шул исәптән:						
9.2.1. Коммерция банклары кредитлары (һәр кредит буенча аерым)						
9.2.2. Чит ил кредитлары һәм заемнары (һәркайсы буенча аерым)						
9.2.3. Башка заем акчалары (аңлатып язарга)						
9.3. Дәүләт ярдәме чаралары түбәндәгеләр исәбеннән: Татарстан Республикасы бюджеты федераль бюджет						
Белешмә: дәүләт ярдәме суммасы						
Барлыгы						

10. Продукция характеристикасы

(мең сум)

Еллар (календарь)	20___ ел	20___ ел	20___ ел	20___ ел	Барлыгы
10.1. Продукция берәмлеге бәясе					
10.2. Натураль берәмлекләрдә китерү күләме, шул исәптән:					
Татарстан Республикасында					
Россия Федерациясендә					
экспортка					
10.3. Гамәлгә ашыру күләме, шул исәптән:					
Татарстан Республикасында					
Россия Федерациясендә					
экспортка					
10.4. Салым түләүләре:					
федераль бюджет					
Татарстан Республикасы бюджеты					
җирле бюджет					
10.5. Инвестиция проекты буенча чиста табыш					

11. Инвестиция проектын гамәлгә ашыру өчен эш урыннары саны

Еллар	20__ ел	20__ ел	20__ ел	20__ ел
11.1. Эш урыннары саны				
сакланучы				
яңа төзелә торган				

12. Көтелә торган нәтиҗәләр:

12.1. Фәнни-техник ____

____

____

____

12.2. Икътисадый ____

____

____

____

12.3. Социаль____

____

____

____

12.4. Экологик ____

____

____

____

12.5. Бюджет ____

____

____

Татарстан Республикасында инвестиция проектларын гамәлгә ашыручы оешмаларга дәүләт ярдәме күрсәтү тәртибе турында нигезләмәгә 3 нче кушымта

Форма

Инвестиция проектының аңлатмалы бизнес-планы макеты

1. Бизнес-план бүлекләре

Титуль бите
Эчтәлек
Конфиденциальлек
1. Инвестиция проектының кыскача эчтәлеге һәм көтелгән нәтиҗәләр
2. Базар һәм конкуренция
3. Товар һәм конкурентлык сәләте
4. Товарны гамәлгә ашыру планы
5. Предметлар һәм хезмәт чаралары белән тәэмин итү планы
6. Җитештерүне тәэмин итү планы
7. Хезмәт ресурслары буенча план
8. Инвестиция проектын гамәлгә ашыруның оештыру-хокукый рәвеше
9. Куркынычны бәяләү һәм иминләштерү
10. Финанс-икътисадый нигезләү
11. Кушымталар:

инвестиция проектын гамәлгә ашыру проблемасын һәм зарурлыгын билгели торган документлар,

товар фотографиясе һәм рәсеме,

инвестиция проектын гамәлгә ашыруның календарь план-графигы (проект куәтенә чыгып),

сатып алына торган җиһазлар исемлеге,

яңа товарның үзкыйммәтенә салынган бәяләр һәм таләп ителә торган күләмнәрдә планлаштырылган товарны (хезмәт күрсәтүләрне) җитештерү өчен чимал, материаллар, комплектлаучылар китерүгә документлар (килешүләр, ниятләр беркетмәләре һ.б.),

базарның маркетинг тикшеренүләре,

планлаштырылган бәяләр һәм күләмнәр буенча товарны (хезмәт күрсәтүләрне) сатуга документлар (шартнамәләр, ниятләр беркетмәләре һ.б.),

агымдагы елга һәм алдагы ике тулы елга оешманың – инвестиция проекты мөрәҗәгать итүчесенең бухгалтерлык исәп-хисап документларының күчермәләре (һәм оешма - товар җитештерүченең, әгәр ул мөрәҗәгать итүче булмаса),

патентларның, авторлык таныклыкларының, сертификатларның күчермәләре,

китерелгән форма буенча әйләнештәге акчаларның тиешле күләмен исәпләү,

җиһазларны сатып алуга документлар, аның исемен, билгеләнешен, җитештерүче илләрен һәм фирмаларын, бәяләрен, күләмен, китерү шартларын, таможня һәм импорт пошлиналары күләмен һ.б. күрсәтеп (шартнамәләр, ниятләр беркетмәләре һ.б.).

2. Титул кәгазенең формасы һәм аны рәсмиләштерү

«Раслыйм»
Оешма җитәкчесе
____
(оешманың исеме)
____
(Ф.Ис.Ат.ис. (соңгысы – булганда))
«___» ______________ 20_____ ел
(мөһер) (Россия Федерациясе законнары белән мөһер булу бурычы билгеләнгән очракларда)

Инвестиция проектының бизнес-планы
____
(инвестиция проекты исеме)
____

Оешма исеме
Оештыру-хокукый формасы
Устав капиталы ____
Устав капиталында дәүләт өлеше ____
Адресы____
Телефон____
Факс ____
Инвестиция проекты җитәкчесе ____
Аңа акчалар кертелә торган җитештерү урыннары ________________________________
____
Инвестиция проекты буенча контактлар өчен зат ____________________________
телефоны _______________, факс __________________
Баш хисапчы _______________________ телефоны ____________, факс _____________
Җитештерү буенча директор ______________________ телефоны_________, факс __________
Банкта куратор _________________________ телефоны____________, факс ___________

(төзү датасы, шәһәр)

Титул кәгазе билгеләнеше - инвестиция проекты, мөрәҗәгать итүче оешма, аның оештыру-хокукый формасы, милек формасы һәм реквизитлар турында гомуми күзаллау бирү. Күләме 20-25 юлдан артмый.

Теркәлү номерын бизнес-план тәкъдим ителгән органга бирәләр.

Җитәкче имзасына мөһер куела.

«Инвестиция проектының бизнес-планы» сүзләреннән соң инвестиция проектының тулы исеме китерелә.

Оешманың исеме тулысынча китерелә.

Мөмкин булган оештыру-хокукый рәвешләр: АҖ,ГАҖ, ҖЧҖ һ.б.

Милекнең мөмкин булган рәвешләре: федераль, республика, муниципаль, катнаш һ.б.

Алга таба устав капиталының зурлыгы һәм устав капиталында дәүләт өлеше күрсәтелә.

Аста ай, ел, бизнес-план төзү урыны күрсәтелә (мәсәлән: 2020 елның гыйнварында, Казан шәһәре).

3. «Эчтәлек» бүлеге

Бүлектә бизнес-план бүлекләренең исемнәре һәм битләрнең номерлары китерелә.

4. «Конфиденциальлек» бүлеге һәм аны рәсмиләштерү

Бүлекнең максаты - бизнес-план эчтәлеген таратмау кирәклеге турында уйлап табучы гаризасы.

Күләме - 3 - 5 юл.

Тәкъдим ителә торган аңлатма: «Бу бизнес-пландагы мәгълүмат һәм белешмәләр катгый конфиденциаль булып тора һәм өченче затларга бизнес-план эшләүченең алдан ризалыгыннан башка тапшырылмаган очракта гына бирелә».

5. «1. Инвестиция проектының кыскача эчтәлеге һәм көтелгән нәтиҗәләр» бүлеген эшкәртү

Бүлекнең максаты - потенциаль инвесторны проектта эшләүчеләр фикеренчә аның иң мөһим булган нигезләмәләрен кыскача тасвирлау нигезендә кызыксындырырга.

Бу бүлек инвестиция проекты рекламасы булып тора, аның отышлылыгы файдасына ышандырырлык дәлилләр булырга тиеш. Файдалылыкны тәфсилләп нигезләү бизнес-планның алдагы бүлекләрендә бәян ителергә тиеш. Бүлек бизнес-планны кыскача бәян итү булып тора.

Гомуми тәкъдимнәр:

аны бизнес-планның алдагы бүлекләре язылгач языгыз;

бүлекнең никадәр ышанычлы төзелгән булуын бәяләү өчен, тәҗрибәле белгечләргә мөрәҗәгать итегез;

бизнес-планның гомуми күләменә бәйле рәвештә әлеге бүлекнең күләме 10

процenttан артмаска тиеш (1 - 2 бит);

бу бүлекнең төгәл һәм ышандыргыч мәгълүматы сезнең инвестиция проектын тормышка сәләтле буларак характерларга тиеш;

бу аның төзелүеннән иң мөһим бүлекләрнең берсе, сезнең тәкъдимнең потенциаль инвесторларга ошымы-юкмы икәнлегенә бәйле булачак.

Бүлекнең ясалышы - ирекле. Яктырту өчен тәкъдим ителә торган мәсьәләләр:

1) инвестиция проектының асылы (3 - 5 юл);

2) документларга сылтамалар белән проблемага гомуми характеристика;

3) акчалар кертүнең максаты:

модернизация;

яңа төзелеш;

төзелешне тәмамлау;

яңа товар җитештерүне булдыру;

сату күләмнәрен ... кадәр арттыру;

чиста табыш алу;

гамәлдәге базарда оешманың өлешен ... процентка кадәр арттыру;

4) продукциянең гомуми характеристикасы һәм үзенчәлекләре:

яңалык (принципиаль яңа, яңа дизайн, чит ил комплектлаучыларына җыю, үз ноу-хаулары булу, танылган конструкцияләрне модернизацияләү, чит ил товарларының аналогы, җитештерелә торган продукциянең аналогы);

төп өстенлекләр һәм аерымлыклар;

патент якланганлык;

продукциянең, технологиянең сертификацияләнүе;

файдалануның масштаблары һәм юнәлешләре (Татарстан Республикасы, Россия Федерациясе, Бәйсез Дәүләтләр Берлеге илләре, башка илләргә экспорт, импортны алмаштыру);

базарлар төрләре буенча товарны куллану характеры:

а) җитештерү билгеләнешендәге товарлар базары:

гомуми сәнәгать кулланыуы,

махсус сәнәгать кулланыуы;

б) индивидуаль (кулланучылар) билгеләнешендәге товарлар базары:

массалы куллану (товар кешенең физиологик ихтыяҗларын канәгатьләндерә, кешенең куркынычсызлыгын һәм яклавын тәэмин итү өчен кулланыла, көнкүрештә кулланыла һ.б.),

чикләнгән куллану;

5) тәкъдим ителә торган товар базарының перспективалы булуы.

Әгәр товар җитештерү билгеләнешендәге товарлар базарына керә икән (прибор, җиһазлар, технология һ.б.), тармакның характеры, инвестиция проекты продукциясе кулланылачак икътисад тармакчыклары яисә секторлары тасвирлана:

үсә торган;

тотрыклы;

стагнация;

яңа һәм тиз үзгәреп тора;

күптәннән гамәлдә булган;

тиз үзгәрешләргә бирешми.

Әгәр товар кулланучылар (индивидуаль) билгеләнешендәге товарлар базарына керә икән, мондый базарның перспективалы булуы анализ процессында ачыклана:

халыкның керем дәрәҗәсе;

хезмәт хакы;

куллану чыгымнарын һәм башкаларны;

6) инвестиция проектының отышлылыгы:

коммерциячел: инвестиция проектын гамәлгә ашыруның финанс нәтиҗәләре;

икътисадый:

ресурслар саклый торган технологияләр булдыру,

Татарстан Республикасының башка җитештерүчеләрен товар җитештерүгә җәлеп итү;

бюджет:

Татарстан Республикасы бюджетына күчерүләр,

җирле бюджетка күчерүләр;

фәнни-техник:

патентлар һәм авторлык хокуклары белән сакланган продукция җитештерү,

тышкы базарларда конкурентлыкка сәләтле продукция җитештерү,

заманча технологияләр куллану һәм башкалар;

социаль:

яңа эш урыннары булдыру,

инвалидлар хезмәтеннән файдалану,

Татарстан Республикасында инфраструктураны киңәйтү һәм башкалар;

экологик:

экологик чиста продукция булдыру,

продукция җитештерүнең экологик чиста технологик процессыннан файдалану,

әйләнә-тирә мохитне саклауга ярдәм итә торган эшләнмәләр булдыру;

7) инвестиция проектын уңышлы гамәлгә ашыруга ярдәм итүче оешмага һәм аның үзенчәлекләренә кыскача характеристика:

шундый ук продукцияне эшләүдәге һәм булдырудагы тәҗрибә;

уникаль җиһазлар булу;

уникаль технология булу;

белгечләр булу;

кирәкле мәйданнар һәм куәтләр булу;

яхшы оештырылган сату челтәре булу;

заказлар булу һәм тәэмин итүчеләр һәм кулланучылар белән шартнамә булу;

8) әлеге продукциягә ихтыяҗның гомуми бәясе:

базарның гомуми сыйдырышлылыгы;

базарларда сезнең планлаштырыла торган өлешләрегез;

Татарстан Республикасында, Россия Федерациясендә һәм башка чит илләрдә сатып алучылар;

сезнең продукциянең конкурентлар алдында өстенлеге;

товарның үзенә ихтыяҗны билгеләүче үзлеге;

9) инвестиция проекты буенча контроль сроклар (төзелеш башлану, тәмамлану, җитмәгән җиһазларны сатып алу, беренче партияне (беренче сәнәгать сериясе)

чыгарып карау, проект куәтенә чыгу;

10) агымдагы вакытка инвестиция проекты эшенең торышы;

11) планлаштыру этаплары буенча кирәкле инвестицияләр;

12) җитмәгән (соратып алына торган) акчалар, аларны алу ысулы һәм алар нәрсәгә кулланылачак;

13) инвестиция проектын гамәлгә ашыруның оештыру-хокукый рәвеше: яңа товар җитештерүче оешманы аерым балланска бүлеп бирү;

14) аклану срогы һәм проектның нәтиҗәлелегенең башка күрсәткечләре;

15) финанс резюме:

инвестиция проектының нәтиҗәлелеге күрсәткечләренең алынган исәп-хисап күрсәткечләре;

Татарстан Республикасы бюджетына инвестиция проектын гамәлгә ашырудан акчалар күчерү;

инвестиция проектына кертемнәрдән планлаштырылган нәтиҗәнең дөреслеге дәрәҗәсе;

инвестиция проектын гамәлгә ашыруның билгесезлеге һәм куркынычы һәм аларны киметү өчен күрелә торган чаралар.

6. «2. Базар һәм конкуренция» бүлеген эшләү

Бүлекнең максаты - тәкъдим ителә торган товарга канәгатьләнерлек булмаган ихтыяҗ булуын нигезләү һәм инвестиция проектын гамәлгә ашыру кысаларында ихтыяҗны канәгатьләндерү мөмкинлеге.

2.1. Базарның, оешманың һәм аның конкуренциягә сәләтенең гомуми характеристикасы.

Бизнес-планның 2.1 пунктында тулы булмаган базарның кыскача характеристикасы китерелә:

канәгатьләнерлек булмаган ихтыяҗ;

куллану тармагының (өлкәнең) тотрыклы яисә үсә барган характеры һ.б.

шулай ук оешманың базарга чыгу перспективасы да нигезләнә:

конкуренциягә сәләтле товарны булдыру мөмкинлеге;

оешманың мондый товарны чыгаруга әзерлеге;

планлаштырыла торган товарны җитештерү өчен җитәрлек күләмдә кирәкле җиһазлар булу;

тәэмин итүчеләр белән җайга салынган элемтәләр;

әлеге тармактагы эш тәҗрибәсе;

оешманың конкурентлыкка сәләтлелеге (ноу-хау, сыйфат системасының, товарның сертификацияләнүе) һ.б.

2.2. Төп конкурентлар һәм аларның гомуми характеристикасы.

Бизнес-планның 2.2 пунктында түбәндәгеләр күрсәтелә:

конкурентларның исеме;

конкурентларны сату күләмнәре;

конкурентларга караган базарның гомуми өлешләре;

конкурентларның шундый ук товарларга бәяләре;

конкурентларның көчле һәм йомшак яклары;

Конкурентларның үз-үзләрен тотышы.

2.3. Фирманың гомуми характеристикасы һәм аның конкурентлык сәләте.

2.4. Товарны төп кулланучылар.

2.4 пунктта төп кулланучыларның исеме, кулланучылар төре (ахыргы кулланучы, арадашчы) күрсәтелә.

2.5. Планлаштырылган сату төбәкләре.

Бизнес-планның 2.5 пунктында түбәндәге базарлар карала:

Татарстан Республикасы;

Россия Федерациясе;

Бәйсез Дәүләтләр Бердәмлеге илләре;

экспорт сатулары илләре.

2.6. Төбәкләр һәм характеристикалар буенча планлаштырылган сегментлар.

2.6 пунктына характеристика бирү өчен кулланучылар анализы һәм базар сегментациясе уздырыла.

Кулланучылар анализы.

Кулланучыларны идентификациялиләр:

сатып алучылар исемлеге,

сатып алына торган товарлар,

сатып алу урыннары.

Кулланучылар ихтыяҗларын идентификацияли:

сатып алу сәбәпләре,

сатып алу мотивлары,

сатып алу вакыты,

сатып алулар саны,

сатып алу ешлыгы.

Кулланучыларның үз-үзләрен тотышын идентификациялиләр:

сатып алу гадәтләре,

сатып алу турында карар кабул итү процессы,

сатып алу турында карар кабул итү процессында катнашучылар.

Төрле базарлар сатып алучыларның үз-үзләрен тотышының төрле характеристикаларына ия:

а) кулланучылар товарлары базарлары:

кулланучы еш кына өлешчә генә аңлый торган комплекслы ихтыяҗларга ия;

тәкъдим ителә торган товарның кулланучы өчен функциональ әһәмияте генә түгел, эмоциональ әһәмияте дә бар;

еш кына әлеге карар кабул итү процессы булмый, ә кулланучы тизрәк сәүдә маркасына йөз тота, урнашкан гадәтләр яки башка кулланучылар фикере белән җитәкчелек итә;

б) җитештерү билгеләнешендәге товарлар базарлары:

сатып алына торган эшләнмәләр җитештерү процессында алга таба куллану өчен билгеләнә;

кулланучылар ихтыяҗлары билгеле бер максатка нигезләнә;

сатып алу турында карар кабул итү процессы еш кына катлаулы һәм үз фикере булган күп санлы лидерлар белән оешма эчендә бара;

сатып алучы еш кына продуктны махсус белә;

куллanучылар белән беренче контакт һәм контракт төзү арасында чагыштырмача күп вакыт уза.

Базар сеггментациясе.

Базарны куллanучыларның дифференциацияләнгән тәртибе нигезендә билгеле бер сегментларга бүлү максатка ярашлы. Моннан тыш, базар сегментациясе - маркетинг инструментларын нәтиҗәле куллануның төп башлангыч шарты.

Базар сегменты өч таләпләргә җавап бирергә тиеш:

1) куллanучыларның сегментта үз-үзен тотышы бертөрлерәк булырга тиеш;

2) сегмент башкалардан аермалы булырга тиеш;

3) сегмент күләмнәре, базарның дифференциацияләнгән участогында эшләүче оешма чыгымнарны каплый алсын өчен, шактый зур булырга тиеш.

Сегментация түбәндәге факторларга нигезләнергә мөмкин:

географик яисә тел критерийлары (милләте, төбәге, шәһәр яки авыл халкы өстенлеге һ.б.);

социаль-демографик критерийлар:

индивидуаль (яше, җенесе, кереме, белеме, һөнәре, гаилә күләме һ.б.),

оешмага керүчеләр (күләме, сәнәгать тармагы һ.б.);

психологик критерийлар (куллanучыларның яңалыкны, аларның тормыш максатларын, статусын һ.б. кабул итү сәләте);

башка факторлар.

Һәр сегмент өчен (куллanучыларның максатчан төркеме) түбәндәгеләрне билгелиләр:

базарның структурасын һәм аның потенциаль сыйдырышлылыгы;

куллanучылар ихтыяҗлары һәм сатып алу турында карар кабул итү критерийлары;

базарны яулап алу өлеше буенча көндәшлек;

базар бәяләре дәрәҗәсе;

продуктка таләпләр.

Базарның микъдари характеристикалары түбәндәгеләр:

базар сыешлыгы;

базарның тормыш циклы фазасы;

базарның туенуы;

үсеш темплары (абсолют күрсәткечләр һәм бер елга процентлар);

ихтыяҗ тотрыклылыгы.

Базарның сыйфатлы характеристикалары түбәндәгеләр:

куллanучылар ихтыяҗлары структурасы;

сатып алу мотивлары;

сатып алу процессында рекламага карата позиция;

интенсивлык һәм көндәшлек кискенлеге.

7. «3. Товар һәм конкурентлыкка сәләтлелек» бүлеген эшләү

Бүлекнең максаты - товарга характеристика бирү, аерымлык сыйфатларын тулысынча белүгә басым ясап һәм әлеге төр товарда базар ихтыяҗларын максималь канәгатьләндерү.

Киңәшләр:

сезнең продукцияне көндәшлек итүче фирмаларның шундый ук эшләнмәләре белән чагыштыру өчен график һәм диаграмманы дөрес кулланыгыз;

фоторәсемнәр һәм рәсемнәр кулланыгыз, әгәр сез аларны файдалы булырга мөмкин дип санийсыз икән;

кирәк булса, бүлекне техник тәфсилләп йөкләмәгез, кушымтада бирегез;

продукциягезнең нинди өстенлекләргә ия булуын билгеләгез.

3.1. Товарны тасвирлау.

Бизнес-планның 3.1 пунктында товар тасвирлана:

исеме;

товар канәгатьләндерә торган ихтыяҗлар исемлеге;

төп техник характеристикалар;

товарның куллану үзлекләре;

дизайн (эргономик һәм эстетик күрсәткечләр);

товарның төп аермалары һәм өстенлекләре;

җитештерү технологиясе үзенчәлекләре.

Тышкы базарларда сатуга планлаштырыла торган товарлар өчен түбәндәгеләр күрсәтелә:

башка үлчәү системасына күчү зарурлыгы;

конструкциягә үзгәрешләр кертү кирәклеге;

исем, төсләр, төргәкләрнең ил-базар өчен кулай булуы;

ил-базар өчен тел, эчтәлек, инструкцияләрдәге диаграмма һәм товарга беркетелә торган башка документларның кабул ителеше.

3.2. Товарның экологик үзлекләре һәм аны әзерләүнең технологик процессы.

Бизнес-планның 3.2 пунктында түбәндәгеләр күрсәтелә:

товарның экология мохитенә йогынтысы;

экологик мохиткә уңай йогынты ясый торган товарның үзлекләре;

экология мохите торышын контрольдә тоту буенча товарның мөмкинлекләре;

экологик һәм технологик иминлекне тәэмин итү.

Товарны экологик мохиткә эксплуатацияләүнең йогынтысы түбәндәге объектларны һәм сәнәгать төрләрен төп җитештерү өчен билгеләнгән товарларда аеруча җентекләп анализланырга тиеш:

нефть химиясе, нефть һәм газ эшкәртү сәнәгате;

химия комбинатлары һәм пыяла, минераль ашламалар, пестицидлар һәм башка агулы химикатлар җитештерү оешмалары;

нефть һәм газны да кертеп, файдалы казылмаларның барлык төрләрен чыгару һәм эшкәртү;

агач массасы, целлюлоза, ярымцеллюлоза, кәгазь, картон җитештерү оешмалары;

йон чистарту, юу һәм агарту фабрикалары, күн заводлары, буяу фабрикалары;

комлы-гравияле материалларны гидромеханикалаштырылган чыгару белән оештыру, цемент һәм известь заводлары;

микробиологик производстволар һәм антибиотиклар заводлары;

нефть, нефть химиясе, химик продуктлар, агулы химикатлар, минераль ашламалар, пестицидлар саклау складлары, табигый газның җир өсте саклагычлары,

янучан газларның җир асты саклагычлары;

терлекчелек комплекслары (дуңгызчылык, эре мөгезле яшь терлекләр симертү, кошчылык фабрикалары);

мелиоратив системалар;

эре шәһәрләрне су белән тәэмин итү системалары;

сәнәгать, авыл хуҗалыгы һәм башка калдыклар объектлары, термик, химик эшкәртү полигоннары, утильләштерү һәм күмү;

санитар-техник корылмалар һәм коммуналь билгеләнештәге җайланмалар: чүп яндыру һәм чүп эшкәртү заводлары, органик чыгышлы калдыкларны (үләт базларын да кертеп), район яки өлкә әһәмиятендәге каты көнкүреш калдыкларын җыю өчен чүплекләр.

3.3. Эшләнмәнең торышы.

Бизнес-планның 3.3 пунктында эшләнмәнең торышы характерлана:

эшләнмә тулысынча эшләнгән;

макет, эш яки тәҗрибә үрнәге булдырылган;

эшләнмә җитештерүгә кую стадиясендә;

эшләнмә җитештерү стадиясендә;

тәкъдим ителә торган товарның ассортиментын киңәйтү мөмкинлекләре бар.

3.4. Дефицит материаллар, чимал, комплектлаучы һәм сатуга авыр бирелә торган районнар.

Бизнес-планның 3.4 пунктында күрсәтелә:

товарда дефицитлы чималдан, материаллардан, комплектлаучы материаллардан файдалану;

сатуга авыр бирелә торган районнар;

уңайлырак чимал, материаллар, комплектлаучы һәм җибәрү районнарын табу мөмкинлеге;

альтернатив сатулар.

3.5. Товарның һәм технологиянең фәнни сыйдырышлылыгы. Товарны хокукый яклау.

Бизнес-планның 3.5 пунктында тасвирлана:

лицензияләр, ноу-хау, авторлык хокукларыннан файдалану;

патент белән якланганлык (гамәлдәге һәм планлаштырыла торган), гамәле вакыты һәм илләр;

товарның сәүдә маркасы булу яки планлаштыру.

3.6. Товарның конкурентлык сәләтенә гомуми характеристика.

Товарның конкурентлыкка сәләте чагыштырмача (конкурент товарларга карата) характеристика булып тора. Ул түбәндәгеләр белән билгеләнә:

товарның сыйфаты;

сәүдә маркасы булу;

реклама эшчәнлеге торышы;

бәя кую һәм ташламаларның төрле төрләре белән;

сатканнан соң хезмәт күрсәтү дәрәҗәсе белән.

3.6 пункт буенча җавап бирү өчен, тәкъдим ителә торган товарны, аның бәясен, сатуны төп товар-конкурент (товар А, товар Б, В. товар һ.б.) белән чагыштырып 1 таблицаны тутыралар.

Конкурентлык сәләтенең һәр факторы өчен, тәкъдим ителгән товар белән

чагыштырганда, «начаррак», «бертигез», «яхшырак» дигән бәяләр куела.

Шуннан соң сыйфатлы анализ ясала, ә аның нәтиҗәләрен гамәлгә ашыру планын эшләгәндә кулланалар.

Экспертлар төркеменең мондый таблицасын тутыру, аларның микъдар бәяләрен кую һәм аларны эшкәртү өчен җәлеп итәргә мөмкин.

Товарны базарга чыгару, реклама кампаниясен планлаштыру һәм гамәлгә ашыру планнарын төзегәндә, кулланучылар һәм сәнәгать товарлары өчен сатуны стимуллаштыруның нәтиҗәлелеге төрле булуын исегездә тотыгыз. Әйтик, киң ихтыяҗ товарлары өчен реклама аеруча нәтиҗәле. Әгәр дә аның нәтиҗәлелеген 1 дип кабул итсәк, сатуны стимуллаштыруның нәтиҗәлелеге 0,84, шәхси сатулар - 0,57, ә пропагандалар 0,31 тәшкил итәчәк.

Сәнәгать билгеләнешендәге товарлар өчен шәхси сатулар аеруча нәтиҗәле. Әгәр аларның нәтиҗәлеген 1 дип кабул итсәң, сатуны стимуллаштыруның нәтиҗәлелеге 0,58, реклама - 0,37, ә пропагандалар 0,26 тәшкил итәчәк.

1 нче таблица

Конкурентлыкка сәләтле булу факторлары	Тәкъдим ителә торган товарны конкурентлар товарлары белән чагыштырганда бәяләү			
	товар	товар А	товар Б	Товар В
1	2	3	4	5
1. Товар 1.1. Сыйфат 1.2. Ресурсларны саклау буенча техник-икътисадый күрсәткечләр һәм күрсәткечләр 1.3. Сәүдә маркасының өстенлеге 1.4. Дизайн 1.5. Төргәк 1.6. Гарантия срогы 1.7. Сатудан соң хезмәт күрсәтү дәрәҗәсе. 1.8. Ышанычлылык 1.9. Патент белән саклану				
2. Бәясе 2.1. Сату 2.2. Бәядән ташлама проценты (партия күләменнән һ.б.) 2.3. Кулланучы өчен отышлылык ягыннан түләүләр шартлары: түләүләрне кичектереп алдан түләү				
3. Товарны базарларга чыгару А. Кулланучылар товарлары базары: 3.1. Реклама 3.2. Сатуны стимуллаштыру 3.3. Шәхси сатулар 3.4. Пропаганда				

1	2	3	4	5
Б. Сәнәгать товарлары базары: 3.1. Шәхси сатулар 3.2. Сатуны стимуллаштыру 3.3. Реклама 3.4. Пропаганда				
4. Сату 4.1. Сату каналлары 4.2. Склад бүлмәләрен урнаштыру 4.3. Транспортлау системасы				

8. «4. Товарны сату планы» бүлеген эшләү

Бүлекнең максаты - товарны ничек тормышка ашыру планлаштырылуын күрсәтү һәм планлаштырылган сатуны документаль рәвештә раслау.

4.1. Товарны базарга чыгару процессында һәм товарның тормыш циклының алдагы этапларында базар тикшеренүләре программасы.

Бизнес-планның 4.1 пунктында тасвирлана:

эшләү процессында базар мәгълүматын җыю һәм анализлау планы, пробалы сатулар этапларында, базарга чыгару һәм товарның яшәү циклының алдагы этапларында;

сату күләмен, товар ассортиментын һәм сату базарларын төгәлләштерү буенча планлаштырыла торган эшләр;

товарның тормыш циклын үтү вакытын, конкурентларның җавап гамәлләрен, кулланучылар реакциясен, төргәкләүгә таләпләрне, аның параметрларын һәм тышкы күренешен исәпкә алып, продукцияне камилләштерү юнәлешләре.

4.2. Реклама кампаниясе.

Бизнес-планның 4.2 пунктында тасвирлана:

йогынты ясауның максатчан төркемнәре;

кампаниянең төп максатлары;

реклама чаралары һәм ысуллары;

реклама мөрәҗәгатьләренең сроклары һәм ешлыгы;

үтәүчеләр.

4.3. Сатуны планлаштыру.

Бизнес-планның 4.3 пунктында тасвирлана:

үз сату челтәренә һәм товарны сату каналларына характеристика;

башка фирмаларның сату челтәрләрен куллану;

танылган фирманың сәүдә маркасы астында эш.

4.4. Сатудан соң хезмәт күрсәтү һәм сервисны планлаштыру.

Бизнес-планның 4.4 пунктында сатудан соң даими хезмәт күрсәтү һәм сервис оештыру характерлана.

4.5. Товарны сатуга чыгымнар.

Бизнес-планның 4.5 пунктында товар сатуга планлаштырыла торган чыгымнар (коммерция чыгымнары) күрсәтелә.

4.6. Вакытт, төбәкләр һәм кулланучылар буенча товарны гамәлгә ашыру

күләме.

Бизнес-планның 4.6 пунктында түбәндәгеләр күрсәтелә:

проектны гамәлгә ашыруның планлаштырыла торган срогы өчен натураль һәм акчалата берәмлекләрдә товарны гамәлгә ашыру күләме. Әгәр товарның тормыш циклы билгеле булмаса, срок кимендә өч - биш ел булырга тиеш яисә проект куәтенә чыкканчы;

гамәлгә ашыру күләме төбәкләр һәм төп кулланучылар буенча күрсәтелә.

4.7. Товар сатуның планлаштырылган күләмен документаль раслау.

Бизнес-планның 4.7 пунктында проектның үз-үзен аклау срогыннан ким булмаган вакытка товарның планлаштырылган товар белән тәэмин ителешен документаль раслауның булуы күрсәтелә. Сату-алу килешүләре, барлык кагыйдәләр буенча рәсмиләштерелгән ниятләр беркетмәләре бизнес-планга кушымтада китерә.

9. «5. Предметлар һәм хезмәт чаралары белән тәэмин итү планы» бүлеген эшләү

Бүлекнең максаты - товарны әзерләү өчен кирәкле чимал, материаллар, комплектлау җиһазлары сатып алу планын китерү.

5.1. Сатучы төбәкнең исеме.

Китерү төбәкләре карала: Татарстан Республикасы, Россия Федерациясе, Бәйсез Дәүләтләр Берләшмәсе илләре һәм башка чит илләр. Әгәр Татарстан Республикасында товар җитештерүнең йомык циклын оештырырга мөмкин булса, үз ртөбәге аерылып тора.

Бизнес планның 5.2 - 5.6 пунктлары һәр сату төбәге буенча аерым тутырыла.

5.2. Төп төр чимал, материал, комплектлаучы җиһазлар белән тәэмин итүче фирмалар.

5.2 пунктта һәр төп чимал, материал, комплектлаучылар һәм җиһазлар өчен фирма, шәһәр, ил исемнәре күрсәтелә. Сатып алына торган җиһазларның тулы исемлеге кушымтада китерелә.

5.3. Сату күләмнәре.

5.3 пунктта сату күләмнәре натураль һәм акчалата берәмлекләрдә (импорт өчен - импорт иле валютасында) күрсәтелә.

5.4. Характер һәм илтеп җиткерү чаралары.

5.4 пунктта кирәкле чималны, материалларны, комплектлаучыларны һәм җайланмаларн ыкитерү характеры һәм чаралары күрсәтелә.

5.5. Илтеп җиткерүнең гарантияләнүе һәм тотрыклылыгы.

5.5 пунктта илтеп җиткерүнең гарантияләнүе һәм тотрыклылыгы раслана:

файдалырак шартлар белән яисә аннан күбрәк файдалана алырлык төбәкләр буенча альтернатив поставкалар күрсәтелә,

лимитлаштырылган китерүләр, аларны бетерү сәбәпләре һәм юллары күрсәтелә.

5.6. Китерүгә ниятләр беркетмәләре, килешүләр, контрактлар булу.

5.6 пунктта китерүгә документлар санап кителә, ә документлар үзләре кушымтага китерелә.

10. «6. Җитештерүне тәэмин итү планы» бүлеген эшләү

Бүлекнең максаты - җитештерүне җитешми торган куәтләр һәм җиһазлар белән тәэмин итү турында уйланырга мөмкинлек бирү.

6.1. Җитештерүне үз көчләре белән тәэмин итү өчен фәнни-тикшеренү һәм тәҗрибә-конструкторлык эшләре алып бару.

6.2. Килешү буенча җитештерүне тәэмин итү өчен фәнни-тикшеренү һәм тәҗрибә-конструкторлык эшләре алып бару.

Бизнес-планның 6.1 һәм 6.2 пунктларында күрсәтелә:

товар җитештерү өчен кирәкле җиһазлар яисә технологик процесс булдыру буенча фәнни-тикшеренү һәм тәҗрибә-конструкторлык эшләре этаплары, сроклары һәм бәясе.

6.3. Серияле җитештерүне технологик әзерләү этаплары һәм сроклары.

6.3 пунктта серияле җитештерүне технологик әзерләү этаплары һәм сроклары китерелә.

6.4. Планлаштырылган күләмдә товар җитештерү өчен кирәкле технологик җиһазлар.

6.4 пунктта (зур күләмдә булганда - кушымтада) товарны җитештерүнең планлаштырылган максималь күләме өчен кирәкле җиһазлар исемлеге китерелә.

6.5. Җитәрлек булмаган җтештерү куәтләре һәм технологик җиһазлар.

6.5 пунктта күрсәтелә:

җитештерү куәтләре;

җитештерү мәйданнары;

станоклар;

транспорт чаралары;

вентиляция җиһазлары;

склад бүлмәләре;

чистарту корылмалары;

каравыл;

энергия чыганаклары:

электр энергиясе,

су,

пар,

газ,

кысылган һава һәм башкалар.

6.6. Җитешмәгән куәтләрне һәм җиһазларны җәлеп итү ысуллары.

6.6 пунктта күрсәтелә:

сатып алу;

аренда;

лизинг;

төзелеш;

булган җитештерү куәтләреннән һәм җайланмаларыннан файдалану.

6.7. Кооперация.

6.7 пунктта товар җитештергәндә планлаштырыла торган җитештерү кооперациясе (кем белән һәм нинди өлкәдә) күрсәтелә. Татарстан Республикасы оешмалары белән кооперация җентекләп тасвирлана.

6.8. Җитештерүне сертификацияләү.

6.9. Товарның сыйфатын контрольдә тоту системасы.

6.10. Әйләнә-тирә мохитне саклау.

6.10 пунктта товарны экологик мохиткә җитештерүнең технологик процессының йогынтысы тасвирлана, товар җитештергәндә әйләнә-тирә мохитне саклау чаралары күрсәтелә.

6.11. Гомуми чыгымнар (идарә, җитештерү, сату).

6.12. Турыдан-туры чыгымнар.

6.13. Хезмәтне саклау.

6.13 пунктта күрсәтелә:

технологик процессның, кулланыла торган чималның, материалларның һәм соңгы продуктның характеристикасы;

җитештерүне имин оештыруны тәэмин итү һәм хезмәткәрләрнең сәламәтлегенә зыян килү куркынычын булдырмау буенча планлаштырыла торган чаралар.

11. «7. Хезмәт ресурслары буенча план» бүлеген эшләү

7.1, 7.2, 7.4 пунктларын тасвирлау 2 нче таблица яки 3 нче таблица рәвешендә тәкъдим ителергә тиеш. Таблицаны кушымтада китерәләр, ә төп текстта - нәтиҗәләр.

7.1. Персонал белән тәэмин ителеш.

7.2. Яңа хезмәткәрләрне җәлеп итү кирәклеге һәм формасы.

7.2 пунктта хезмәткә җәлеп итү формалары күрсәтелә:

даими эш;

бергә урнашу;

өйдә эшләү һ.б.

7.3. Уку кирәклеге.

7.3 пунктта күрсәтелә:

белгечлек;

уку формасы;

урын;

срогы;

кыйммәте.

7.4. Яңа эш урыннары булдыру.

2 нче таблица

Хезмәткәр-ләр категориясе	Проектны гамәлгә ашыру еллары буенча саннар				Еллар буенча сәгатьлек ставка				Еллар буенча кеше-сәгать саны				Еллар буенча еллык хезмәт хакы			
	20__ ел	20__ ел	20__ ел	20__ ел	20__ ел	20__ ел	20__ ел	20__ ел	20__ ел	20__ ел	20__ ел	20__ ел	20__ ел	20__ ел	20__ ел	20__ ел
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Белгечләр																
Квалификациясе																

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
эшчеләр																
Кече хезмәт күрсәтүче персонал																
Барлыгы кирәк																
шулардан: яңа эш урыннары																
шул исәптән: укытуны таләп итми торган яңа эш урын-нары; укытуны таләп итә торган яңа эш урын-нары																

7.5. Штат расписаниесе.

Идарә итү, җитештерү һәм сату өчен аерым тутырыла.

3 нче таблица

Вазыйфасы	Саны	Айлык оклад, мең сум	Барлыгы	Проектны гамәлгә ашыру дәвамында түләүләр
				... айдан ... айга кадәр
				... айдан ... айга кадәр
				... айдан ... айга кадәр

12. «8. Инвестиция проектын гамәлгә ашыруның оештыру-хокукый формасы» бүлеген эшләү

Бүлекнең максаты - товарны җитештерүне оештыруны планлаштыру.

Сәнәгать оешмаларының гамәлдәге хәлендә, аларның зур бурычлары, иске система һәм идарә структурасы булганда, бүлеп бирелгән акчаларның тиешле максатларда булмавы куркынычы бар.

Инвестиция проектын уңышлы гамәлгә ашыру өчен, аны сатудан алына торган табышны акыл белән файдаланып, проектны аерып күрсәтергә (аерырга) кирәк. Инвестиция проектын гамәлгә ашыру буенча оештыру чаралары күрсәтелергә тиеш:

инвестиция проектын гамәлгә ашыручы бүлекчәне үз исәп-хисап счеты белән

мөстәкыйль балансга бүлеп бирү һәм аларга субсчет алу;

вакытлы оештыру структурасын булдыру;

инвестиция проекты җитәкчесен билгеләү;

гамәлдәге оешма өчен аның структурасы һәм инвестиция проектының куелган максатлары һәм аларга ирешү юллары үзенчәлегенә идарә итүнең кулланыла торган алымнарының туры килүен бәяләү башкарылырга тиеш;

төзелә торган оешмалар өчен барлык структураларны проектлау инвестиция проектының төп нигезләмәләре белән максималь дәрәҗәдә бәйләнгән булырга тиеш;

уртак оешма төзү.

13. «9. Куркынычны бәяләү һәм иминиятләштерү» бүлеген эшләү

Бүлекнең максаты - инвестиция проектын гамәлгә ашыру барышында очрашырга туры киләчәк потенциаль проблемаларны, авырлыкларны һәм куркынычларны билгеләү.

Инвестор бизнес-планны эшләүченең әйберләргә реаль каравына һәм теләсә нинди, хәтта иң әзерлекле чараны гамәлгә ашыру белән бәйле авырлыкларга әзер булуына ышанырга тиеш.

Аларның барлыкка килү урыны буенча хәвеф-хәтәрнең төп төрләре түбәндәгеләр булырга мөмкин:

сату булмау куркынычы;

җитештерүне оештыру куркынычы;

продукция җитештергәндә җитештерү куркынычы;

банклар һәм финанс органнары белән үзара мөнәсәбәтләр өлкәсендә барлыкка килә торган финанс куркынычы.

Күрсәтергә кирәк:

аларның барлыкка килүен субъектив бәяләүне һәм моңардан күтелгән зыянны күрсәтеп, мөмкин булган куркынычлар исемлеге;

хәвеф-хәтәрне профилактикалау һәм нейтральләштерү чаралары;

хәвеф-хәтәрләрдән иминләштерү программасы;

эшләргә ниятләнгән иминият компаниясе исеме, аның реквизитлары (адресы, телефоны).

14. «10. Финанс-икътисадый нигезләү» бүлеген эшләү

Бүлекнең максаты - инвестиция проектының нәтиҗәлелеген билгеләү.

Әлеге бүлектә инвестиция проектын планлаштыру чорлары буенча даими бәяләрдә 10.1 - 10.11 таблицалары формалары буенча түбәндәге мәгълүматларны тапшырырга кирәк:

инвестиция чыгымнары (10.1 нче таблица);

җитештерүнең проект куәтен үзләштерү графигы (10.2 нче таблица);

продукцияне (хезмәт күрсәтүләрне) җитештерү һәм сатуга чыгымнар (10.3 нче таблица);

инвестиция проектын финанслау чыганаклары (10.4 нче таблица);

инвестиция проектын гамәлгә ашыру еллары буенча акчалата керемнәр һәм

түләүләр планы (10.5 нче таблица);

инвестиция проектының аклану срогын исәпләү өчен күрсәткечләр (10.6 нчы таблица);

рентабельлекнең эчке нормасын исәпләү өчен күрсәткечләр (10.7 нче таблица);

дисконтлау һәм дисконтланган керемне исәпкә алып, аклану вакытын исәпләү өчен күрсәткечләр (10.8 таблица);

өстәлгән бәягә салым исәпләве (10.9 нчы таблица);

кредит алу һәм процентлар түләү графигы (10.10 нчы таблица);

инвестиция проектын гамәлгә ашырудан бюджет нәтиҗәсе (10.11 нче таблица).

Әйләнеш чаралары хисабын 11.1 нче таблица формасы буенча башкаралар һәм бизнес-планга кушымтада китерәләр.

Банкларның яисә башка заем бирүчеләрнең, шул исәптән чит ил акчаларының, кредит бирүгә ризалыгы кредит бирү шартларын мәҗбүри күрсәтеп, тиешле документлар (процент ставкасы, кредит бирү шартлары, сроклары) белән расланырга тиеш.

Исәп-хисап чорының озынлыгы беренче ике ел дәвамында (продукция чыгаруны да кертеп) бер кварталга билгеләнә, аннары - еллар буенча.

«Альт - Инвест» , Project Expert, «Аналитик» һәм башка компьютер программалары булганда, аларны тиешле исәпләүләр уздыру һәм 10.1 - 10.10 таблицаларын тутыру өчен кулланырга тәкъдим ителә. Шул ук вакытта хисаплар квартал саен үткәрелергә, инвестиция проекты күрсәткечләренең аның төп характеристикаларын үзгәртүгә карата сизгерлеген тикшерергә, шулай ук әлеге программаларның башка өстәмә мөмкинлекләрен кулланырга тәкъдим ителә.

Татарстан Республикасы бюджеты акчаларын кире кайтару һәм түләүле нигездә бирү турындагы үтенечнамә инвестиция проектын финанслауның башка чыганаклары булмау һәм сорала торган дәүләт акчаларыннан максатчан файдалануның йөкләмәсе турындагы белешмәләр белән ныгытылырга тиеш.

Дәгъвачы инвестицияләр җәлеп итү өчен дәүләт гарантиясен алу омтылышы булган очракта, куркынычларны характерларга һәм гарантиянең әһәмиятен нигезләргә кирәк.

Инвестиция проектының нәтиҗәлелеген билгеләүнең беренчел күрсәткечләре булып акчалата кертемнәр һәм түләүләр планнары тора (10.5 нче таблица). Инвестиция проектын гамәлгә ашыруның кирәкле шарты булып һәр интервал өчен тупланган акча агымы күрсәткеченең уңай әһәмияте тора (10.6 нчы таблица).

Инвестиция проектының нәтиҗәлелеген бәяләү өчен түбәндәгеләр исәпләнә:

үз-үзен аклау срогы;

рентабельлекнең эчке нормасы*;

дисконтлауны исәпкә алып, үз-үзен аклау срогы;

чиста дисконтланган керем (ЧДК)**;

кредитны кире кайтару срогы (һәр кредит өчен аерым);

сатуларның рентабельлеге.

---

*Инвестиция проектлауда шулай ук башка исемнәр кулланыла: керемлелекнең эчке нормасы (ВНД), табышның эчке нормасы, инвестицияләрне кире кайтару, Internal Rate of Return (IRR).

**Башка атамалар: чиста китерелгән (яки чиста заманча) бәя, интеграль эффект, Net Present Value (NPV).

Сатуларның рентабельлеге табышның инвестиция проекты буенча сатылган продукция күләменә карата мөнәсәбәте буларак билгеләнә. Инвестиция проекты нәтиҗәлелегенең принципиаль шарты булып инвестиция проекты буенча сатуларның рентабельлеге конкурент оешмалар сатуларының рентабельлегеннән югарырак булырга тиеш дигән нигезләмә тора.

Сатуларның рентабельлеге 10.8.1 таблица мәгълүматлары буенча исәпләнә.

Файда китерә башлау срогы Татарстан Республикасы бюджеты чаралары (бюджеттан тыш фондлар) кире кайтару һәм түләүле нигездә бирелгән вакыттан алып амортизация түләүләре һәм инвестицияләрнең суммар күләме белән табышның тупланган суммасы арасындагы аерма уңай әһәмияткә ия булган вакытка кадәр вакыт аралыгыннан гыйбарәт. Файда китерә башлау срогы 10.6 нчы таблица мәгълүматлары буенча исәпләнә. Инвестицияләр күләменә 10.4 нче таблица нәтиҗәләре нигезендә финанслауның барлык чыганаклары исәбенә чыгымнар кертелә.

Файда китерә башлау срогын исәпләгәндә инвестицияләр күләме өстәлгән бәягә салымны исәпкә алмыйча кабул ителә.

Инвестиция проектының нәтиҗәлелеген билгеләгәндә, чиста табыш һәм амортизация чыгымнары күрсәткечләре инвестиция проектын гамәлгә ашыруга гына карый һәм мөрәҗәгать итүче оешманың хуҗалык эшчәнлеге нәтиҗәләрен чагылдырырга тиеш түгел.

Рентабельлекнең эчке нормасы инвестиция проектын гамәлгә ашыру башлануга керемнәр һәм инвестиция чыгымнары балансының төрлечә әһәмиятен китерә торган дисконтлаштыручы тапкырлаучы буларак билгеләнә.

Рентабельлекнең эчке нормасы процент ставкасының максималь зурлыгы булып тора, анда эшләүче акчалар инвестиция проектының тормыш циклы өчен акланачак.

Ул процент ставкасының максималь зурлыгы булып тора, шул ук вакытта эш белән тәэмин ителгән акчалар инвестиция проектының тормыш циклы өчен акланачак. Акча агымнарының дисконтланган төрлелеге суммасы нульгә тигез дигән шартлардан чыгып:

$$\underset{t=1}{\overset{T}{\text{SUM}}}\ Pt\frac{1}{(1+n)^{t-1}} = 0,$$

монда:

Pt - акча агымнарының еллык аермасы (10.7 нче таблица);

t - инвестиция проектының яшәү циклының суммар дәвамлылыгы, объектны төзүне һәм төп технологик җиһазларны эксплуатацияләүне дә кертеп;

n - рентабельлекнең эчке нормасы.

Рентабельлекнең эчке нормасы 10.7 нче таблица мәгълүматлары буенча исәпләнә.

Исәпләүләр n ны эзлекле сайлап алу юлы белән башкарыла. Инвестиция проекты нәтиҗәлелегенең принципиаль шарты булып рентабельлекнең эчке нормасы озак сроклы кредитлар буенча кабул ителгән процент ставкасыннан ким булмаска тиеш дигән нигезләмә тора.

Кире кайтарылу срогы, дисконтлауны һәм дисконтланган керемне исәпкә алып,

10.8 нче таблица мәгълүматлары буенча исәпләнә.

Е дисконтының даими нормасы өчен at дисконтлау коэффициентлары түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$at = (1 + E)^{-(t-1)},$$

монда:

t - исәп адымы номеры (t = 1, 2, ... t).

Бурычларны кире кайтару вакыты, дисконтлауны исәпкә алып, 10.8 нче таблицаның 7 юлында юлында әһәмияте уңай күрсәткечләр алган вакытка кадәр акча бирелгән вакыттан алып вакыт аралыгыннан гыйбарәт.

NPV дисконтланган керменең әһәмиятен 10.8 нче таблицаның 7 юлында соңгы мәгънәгә ия дип исәплиләр.

Оешманың баланс структурасын бәяләү коэффициентларын исәпләү: агымдагы ликвидлык, үз чаралары белән тәэмин ителеш, финанслау чаралары составында заем акчалары күләменә үз чараларының мөнәсәбәте, финанс тотрыклылыгы 2002 елның 28 ноябрендәге статистика буенча Россия Федерациясе Дәүләт комитеты тарафыннан расланган оешмаларның финанс-хуҗалык эшчәнлеген анализлау буенча методик тәкъдимнәр нигезендә уздырыла.

10.1 нче таблица

Инвестиция чыгымнары

(мең сум)

Чыгымнар төрләре	Бар-лыгы	Элегрәк гамәлгә ашырыл-ганнар	1 нче ел (календарь)					2 нче ел (календарь)					3 нче ел (календарь)
			бар-лыгы	I квар-тал	II квар-тал	III квар-тал	IV квар-тал	бар-лыгы	I квар-тал	II квар-тал	III квар-тал	IV квар-тал	
1.Инвестиция алды чыгымнары													
2. Төп чараларга чыгымнар:													
төрләр буенча җиһазлар													
технология													
җир													
биналар, корылмалар һ.б.													
3. Җитештерүне әзерләү													
4. Матди булмаган активлар													
5. Арттыру чаралары арты-мына кертемнәр (11.1 нче таблицаның 9 пункты)													
6. Чыгымнарның гомуми суммасы													
шул исәптән капиталь кертемнәр буенча өстәлгән бәягә салым													

10.2 нче таблица

Җитештерүнең проект куәтен үзләштерү графигы

Продукция исеме	Проект куәте			
	1 нче ел (календарь)		2 нче ел (календарь)	
	барлыгы	I, II, III, IV кварталлар буенча	барлыгы	I, II, III, IV кварталлар буенча
Товар 1 Товар 2				

10.3 нче таблица

Продукция (хезмәтләр) җитештерүгә һәм сатуга чыгымнар

(мең сум)

Күрсәткечләр атамасы	1 нче ел (календарь)					2 нче ел (календарь)				
	бар-лыгы	I квар-тал	II квар-тал	III квар-тал	IV квар-тал	бар-лыгы	I квар-тал	II квар-тал	III квар-тал	IV квар-тал
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1. Натураль чагылышта продукцияне (хезмәт күрсәтүләрне) сату (җитештерү) күләме: товар 1 товар 2										
2. Продукция берәмлеген (хезмәт күрсәтүләр) сату бәясе: товар 1 товар 2										
3. Продукция сатудан кергән табыш (акчалата чагылышта) (3 = 1 × 2) - барлыгы, шул исәптән: товар 1 товар 2										
4. Керемнәрдән өстәлгән бәягә салым										
5. Продукция сатудан кергән керем										

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
(акчалата чагылышта) өстәлгән бәягә салымнан башка (5 = 3 - 4) - барлыгы										
6. Продукцияне (хезмәт күрсәтүләрне) җитештерү һәм сатуга чыгымнар (6 = 6.1 + + 6.2) - барлыгы, шул исәптән:										
6.1. Туры чыгымнар (6.1 = 6.1.1 + + 6.1.2 + 6.1.3)										
6.1.1. Матди чыгымнар										
ягулык һәм энергия										
чимал һәм материаллар										
комплектлау эшләнмәләре										
Белешмә: материал, ягулык, энергия, комплектлаучы һ.б. буенча өстәмә кыйммәткә салым.										
6.1.2. Хезмәт өчен түләү чыгымнары										
6.1.3. Амортизация түләүләре										
6.2. Кыек чыгымнар (6.2 = 6.2.1 + + 6.2.2 + 6.2.3 + + 6.2.4 + 6.2.5 + + 6.2.6)										
6.2.1. Социаль иминият фондларына түләүләр										
6.2.2. Лизинг буенча чыгымнар										

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
6.2.3. Салымнар һәм җыемнар суммасы										
6.2.4. Кредит өчен процентлар түләү - барлыгы, шул исәптән: дәүләт ярдәме чаралары; коммерция кредит-лары (һәркайсы буенча аерым)										
6.2.5. Продукцияне сату чыгымнары, шул исәптән: рекламага; башка чыгымнар										
6.2.6. Башка кыек чыгымнар, шул исәптән: продукцияне сертификацияләүгә иминләштерү буенча; башка чыгымнар										
7. Продукция җи-тештерүдән һәм сатудан керемнәр (7 = 5 – 6)										
8. Бюджетка та-быштан килгән түләүләр – бар-лыгы, шул исәптән: финанс нәтиҗәсенә караган салымнар (һәркайсын аерым күрсәтергә); табышка салым										
9. Чиста табыш (9 = 7 – 8)										
10. Үсә барган нәтиҗә белән чиста табыш										

10.4 нче таблица

Инвестиция проектын финанслау чыганаклары

(мең сум)

Күрсәткечләр атамасы	Проектны гамәлгә ашыра башлау чаралары	1 нче ел (календарь)					2 нче ел (календарь)				
		бар-лыгы	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	бар-лыгы	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал
1. Инвестиция проектын финанслауга җибәрелә торган үз акчалары - барлыгы, шул исәптән:											
1.1. Инвестиция проектын гамәлгә ашыра башлау өчен табыш (туплану фонды)											
1.2. Амортизация түләүләре											
1.3. Оешманың устав капиталына кертелгән акчалар											
2. Заем акчалары - барлыгы, шул исәптән:											
2.1. Коммерция банклары кредит-лары (һәр кредит буенча аерым)											
2.2. Чит ил кредитлары һәм заемнары (һәркайсы буенча аерым)											
2.3. Башка заем акчалары (аңлатып язарга)											
3. Татарстан Республикасы бюд-жеты исәбеннән дәүләт ярдәме чаралары											
Барлыгы											
Белешмә: дәүләт ярдәме суммасы											

10.5 нче таблица

Инвестиция проектын гамәлгә ашыру еллары буенча акчалата кертемнәр һәм түләүләр планы

(мең сум)

Күрсәткечләр атамасы	1 нче ел (календарь)					2 нче ел (календарь)					3 нче ел (календарь)
	бар-лыгы	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	бар-лыгы	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	ел
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
А. Продукция (хезмәтләр) җитештерү һәм сату эшчәнлеге											
А1. Акча килүе - барлыгы											
А1.1. Товарны сату планы нигезендә товарны (хезмәт күрсәтүләрне) сатудан кергән керем (10.3 нче таблицаның 3 пункты)											
А2. Акчалата түләүләр - барлыгы (А2.1+ + А2.2 + А.2.3 + А2.4 + А2.5 + А2.6), шул исәптән:											
А2.1. Өстәлгән бәягә салымны да кертеп, матди чыгымнар (10.3 нче таблицаның 6.1.1 пункты)											
А2.2. Хезмәт өчен түләү чыгымнары (10.3 нче таблицаның 6.1.2 пункты)											
А2.3. Социаль иминият фондларына түләүләр (10.3 нче таблицаның 6.2.1 пункты)											
А2.4. Лизинг буенча чыгымнар (10.3											

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
нче таблицаның 6.2.2 пункты)											
А.2.5. Продукцияне сату чыгымнары (10.3 нче таблицаның 6.2.5 пункты)											
А.2.6. Башка турыдан-туры булмаган чыгымнар (10.3 нче таблицаның 6.2.6 пункты)											
А3. Продукция (хезмәт күрсәтүләр) җитештерү һәм сату эшчәнлегеннән акчалата кертемнәр һәм түләүләр сальдосы (А3 = А - А2)											
Б. Инвестиция эшчәнлеге											
Б1. Инвестиция чыгымнары (10.1 нче таблицаның 6 пункты):											
җиһазлар											
төзелеш-монтаж эшләре											
проект-тикшерү эшләре											
төзелә торган оешма дирекциясенең эчтәлеге											
башка чыгымнар											
В. Финанс эшчәнлеге											
В1. Акчаларның килүе - барлыгы (В1 = В1.1 + В1.2 + В1.3), - шул исәптән:											
В1.1. Инвестиция проектын финанслау өчен акчалар (10.4 нче таблицаның 1 + + 2 + 3 пунктлары)											
В1.2. Коммерция кредиты буенча процент ставкасын компенсацияләү											
В1.3. Сатудан һәм кыйммәтле											

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
кәгазьләрдән керемнәр											
В2. Акчалата түләүләр - барлыгы (В2 = = В2.1 + В2.2 + В2.3 + В2.4 + В2.5), шул исәптән:											
В2.1. Кредит буенча бурычларны каплау (10.10 нчы таблицаның 2 пункты):											
Татарстан Республикасы бюджеты исәбеннән дәүләт ярдәме чаралары											
коммерцияле кредитлар һәм заемнар (һәркайсы буенча аерым)											
В2.2. Бирелгән акча өчен процентлар түләү - барлыгы, шул исәптән:											
Татарстан Республикасы бюджеты исәбеннән дәүләт ярдәме чаралары											
коммерцияле кредитлар һәм заемнар (һәркайсы буенча аерым)											
В2.3. Салымнар һәм мәҗбүри түләүләр: үзкыйммәттән һәм керемнән (10.3 нче таблицаның 6.2.3 һәм 8 пунктлары); бюджетка түләүгә өстәлгән бәягә салым (10.9 нчы таблицаның 5 пункты):											
В.2.4. Кыйммәтле кәгазьләр сатып алу											
В.2.5. Дивидендларны түләү											
В.3. Акчалата керемнәр һәм финанс эшчәнлегеннән түләүләр сальдосы (В3 = В1 - В2)											

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Д. Акча агымы											
Д1. Инвестиция проектын гамәлгә ашыру еллары буенча (Д1 = А3 + Б1 + В3)											
Д2. Тупланган акча агымы											

10.6 нчы таблица

Инвестиция проектының файда китерә башлау срогын исәпләү өчен белешмәләр

(мең сум)

Күрсәткечләр атамасы	1 нче ел (календарь)		2 нче ел (календарь)		3 нче ел (календарь)
	барлыгы	I, II, III, IV кварталлар буенча	барлыгы	I, II, III, IV кварталлар буенча	ел
1. Инвестицияләр күләме (10.1 нче таблица нәти-җәләре)					
2. Үсә барган нәтиҗә белән инвестицияләр күләме					
3. Чиста табыш һәм амор-тизацион түләүләр суммасы (10.3 нче таблица)					
4. Чиста табыш һәм амор-тизацион түләүләр суммасы үсә баручы нәтиҗә булып тора					
5. Сальдо (4) - (2)					

10.7 нче таблица

Рентабельлекнең эчке нормасын исәпләү өчен белешмәләр

Күрсәткечләр атамасы	Төзелеш һәм эксплуатацияләү еллары									
	1 нче ел	2 нче ел	3 нче ел	4 нче ел	5 нче ел	6 нчы ел	7 нче ел	8 нче ел	9 нчы ел	10 нчы ел
Еллык аерма (Pt) Pt = (10.6 нчы таблицаның 1 пункты - 3 пункты)										

10.8 нче таблица

NPV дисконтлау һәм дисконтланган керемен исәпкә алып, аклану вакытын исәпләү өчен мәгълүматлар

(мең сум)

Күрсәткечләр атамасы	1 нче ел (календарь)		2 нче ел (календарь)		3 нче ел (календарь)
	барлыгы	I, II, III, IV кварталлар буенча	барлыгы	I, II, III, IV кварталлар буенча	ел
1	2	3	4	5	6
1. Инвестицияләр күләме (10.6 нчы таблицаның1 пункты)					

1	2	3	4	5	6
2. Чиста табыш һәм амортизация түләүләре суммасы (10.6 нчы таблицаның 3 пункты)					
3. At дисконтиро-ваниесе коэффициент-лары					
4. (1) × (3)					
5. (2) × (3)					
6. (5) – (4)					
7. Үсә барган йомгак белән сальдо (NPVt)					

10.8.1 нче таблица

Сатуларның рентабельлеге

Күрсәткечләр атамасы	Файдалану еллары					
	1 нче ел	2 нче ел	3 нче ел	4 нче ел	5 нче ел	6 нчы ел
1. Продукция җитештерүдән һәм сатудан табыш, мең сум						
2. Продукция сатудан кергән керем (акчалата чагылышта) өстәлгән бәягә һәм акцизларга салымсыз, мең сум						
3. Сатуларның рентабельлеге, % $\frac{1}{2} \times 100$						

10.9 нчы таблица

Өстәлгән бәягә салымны исәпләү

(мең сум)

Күрсәткечләр атамасы	Барлыгы	1 нче ел (календарь)				2 нче ел (календарь)			
		I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал
1. Түләүгә табыштан өстәлгән бәягә салым (10.3 нче таблицаның 4 пункты)									
2. Түләнергә тиешле өстәлгән бәягә салым - барлыгы, шул исәптән:									
2.1. Капиталь кертемнәр буенча кайтаруга өстәлгән бәягә салым (10.1 нче таблица)									
2.2. Матди чыгымнар буенча кайтаруга өстәлгән бәягә салым (10.3 нче таблицаның 6.1.1 пункты)									
3. Түләүгә өстәлгән бәягә салым барлыгы									
4. Үсә торган нәтиҗә									
5. Өстәлгән бәягә салымны бюджетка түләү									

10.10 нче таблица

Кредитны каплау һәм процентлар түләү графигы

(мең сум)

Күрсәткечләр атамасы	1 нче ел (календарь)		2 нче ел (календарь)		3 нче һәм аннан соңгы еллар
	барлыгы	I, II, III, IV кварталлар буенча	барлыгы	I, II, III, IV кварталлар буенча	ел
1. Кредитлар җәлеп итү					
2. Кредит буенча бурычларны каплау					
3. Чор ахырына кредит буенча бурыч					
4. Исәпләнгән һәм түләнгән процентлар - барлыгы, шул исәптән хисапта: дәүләт ярдәме чаралары; үз акчалары					
5. Түләнмәгән процентлар суммасы, шул исәптән хисапта: дәүләт ярдәме чаралары; үз акчалары					

10.11 нче таблица

Инвестиция проектын гамәлгә ашырудан бюджет нәтиҗәсе

(мең сум)

Мәкалә исеме	1 нче ел (календарь)	2 нче ел (календарь)	3 нче һәм аннан соңгы еллар, барлыгы
1	2	3	4
1. Түләүләр			
1	2	3	4
а) проектка фаразланган дәүләт ярдәме			
2. Кергән акча, барлыгы (2 «а» пункты + 2 «б» пункты + 2 «в» пункты + 2 «г» пункты + 2 «д» пункты + 2 «е» пункты), шул исәптән:			
а) бюджетка салымнар һәм түләүләр (шифрын ачарга), шул исәптән: федераль бюджет Татарстан Республикасы бюджеты			
б) күчемсез мөлкәткә һәм җиргә хокукларны теркәү өчен түләүләр			
в) социаль иминләштерүгә түләүләр			
г) акцияләрнең дәүләт пакетын сатудан керем			
д) дәүләт кредиты буенча процентларны кире кайтару			
е) дәүләткә төп бурычны кайтару			
3. Агым сальдосы (2 пункт - 1 пункт)			
4. Үсә барган нәтиҗә белән сальдо			
5. Дисконтлаштыру коэффициенты			
6. Дисконтлаштыру зурлыгы (пункт 3 × пункт 5)			
7. Дәүләтнең дисконтланган чиста кереме (ДЧ) үсә бара торган нәтиҗә белән:			

Россия Федерациясе федераль бюджеты ЧДД Татарстан Республикасы бюджеты ЧДД			

15. «11. Кушымталар» бүлеген рәсмиләштерү

Кушымталарның максаты - бизнес-планның алдагы бүлекләрендә бәян ителгән документаль нигезләмәләрне раслау.

Кушымталар исемлеге әлеге бизнес-план макетының 1 бүлегендә тәкъдим ителгән.

Бизнес-планга кушымтада шулай ук 11.1 нче таблица формасы буенча әйләнеш чараларын исәпләү китерелә.

11.1 нче таблица

Әйләнеш капиталына ихтыяҗны исәпләү (товарның (хезмәтнең) һәр төре буенча)

Запас исемнәре	Үлчәү берәмлеге	1 нче ел (календарь)		2 нче ел (календарь)	
		барлыгы	I, II, III, IV кварталлар буенча	барлыгы	I, II, III, IV кварталлар буенча
1. Төп чимал запаслары	көннәр				
	млн.сум				
2. Башка чималның запаслары	көннәр				
	млн.сум				
3. Ярдәм чаралары запаслары	көннәр				
	млн.сум				
4. Энергия ресурслары запаслары	көннәр				
	млн.сум				
5. Запас өлешләр	көннәр				
	млн.сум				
6. Тәгәлләнмәгән җитеш-терү күләме	көннәр				
	млн.сум				
7. Әзер продукция запасы	көннәр				
	млн.сум				
8. Гомуми сумма	көннәр				
	млн.сум				
9. Үсеш	млн.сум				